Europaparlamentet
2019–2024

Fiskeriutskottet

2023/2049(INI)

27.6.2023

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om genomförande av förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri och vattenbruksprodukter
(2023/2049(INI))

Fiskeriutskottet

Föredragande: Izaskun Bilbao Barandica

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER 3

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION 5

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER

Enligt artikel 48 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter ska kommissionen senast den 31 december 2022 rapportera till Europaparlamentet och rådet om resultaten av tillämpningen av förordningen.

Kommissionen antog denna rapport den 21 februari 2023 och fiskeriutskottet beslutade att utarbeta en genomföranderapport om förordningen.

Den nuvarande förordningen om den gemensamma marknadsordningen antogs i samma paket som översynen av förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken 2013. Vid översynen 2013 gjordes några grundläggande förändringar av hur den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter fungerar. Översynen stärkte särskilt producentorganisationens roll i styrningen av marknaden, samtidigt som flera av marknadsinterventionsåtgärderna avskaffades, t.ex. åtgärderna för ett permanent tillbakadragande av fiskeriprodukter från livsmedelsmarknaden eller förstörelsen av sådana produkter. Producentorganisationer spelar också en viktig roll när det gäller konkurrensreglerna, eftersom det endast är producentorganisationer som är erkända enligt förordningen om den gemensamma marknadsordningen som skulle tillåtas avvika från konkurrensreglerna och få tillgång till särskilda EU-medel som är avsedda för deras åtgärder för att styra marknaden.

Förordningen om den gemensamma marknadsordningen är en integrerad och viktig del av det nätverk av regler som utgör reglerna för den gemensamma fiskeripolitiken, särskilt för att säkerställa en väl förvaltad och fungerande marknad för fiskeri- och vattenbruksprodukter. Den bidrar i hög grad till att säkerställa konkurrenskraft, marknadsstabilitet och öppenhet och till att garantera konsumenterna ett varierat utbud livsmedel som härrör från vatten.

Föredragandens ståndpunkt

Föredraganden välkomnar de framsteg som gjorts i genomförandet av reglerna i den gemensamma marknadsordningen, men anser att det krävs ytterligare insatser för att säkerställa konsumentinformation, förbättra märkningen och öppenheten på marknaden och öka spårbarheten för fiskeri- och vattenbruksprodukter.

Föredraganden har noterat att det i flera rapporter, däribland kommissionens rapport om genomförandet av reglerna i den gemensamma marknadsordningen, konstateras att det saknas en harmoniserad tillämpning av reglerna. Föredraganden anser därför att kommissionen och medlemsstaterna måste göra mer för att få till stånd ett bättre och mer harmoniserat genomförande av förordningen om den gemensamma marknadsordningen. Ett mer harmoniserat genomförande är viktigt för att säkerställa konsumenternas förtroende för de vattenbruksprodukter som släpps ut på den inre marknaden och för att säkerställa lika villkor för fiskare och vattenbrukare i EU.

Föredraganden välkomnar avsikten att lägga fram ett förslag till ramlagstiftning om hållbara livsmedelssystem i syfte att ge konsumenterna ytterligare insyn och information. Det bör säkerställas att en sådan ramlagstiftning inte skapar en ytterligare administrativ börda och att den överensstämmer med det hållbarhetsvillkor som fastställs i annan EU-lagstiftningen.

Föredraganden välkomnar resultatet av förhandlingarna om översynen av förordningen om fiskerikontroll, särskilt de regler som syftar till att stärka spårbarhetsbestämmelserna för alla fiskeri- och vattenbruksprodukter. Detta kommer att vara en viktig del i säkerställandet av spårbarhetsinformation för de europeiska konsumenterna, och i detta avseende måste kommissionen föreslå ytterligare åtgärder för att se till att denna information når slutkonsumenten på ett enkelt och lättillgängligt sätt.

EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter är ett verktyg för marknadsinformation om EU:s fiskeri- och vattenbrukssektor, som utvecklats av kommissionen. Det syftar till att öka insynen och effektiviteten på marknaden, analysera dynamiken på EU:s marknader och stödja företagens beslut och beslutsprocesser. EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter möjliggör direkt övervakning av fiskeri- och vattenbruksprodukters volymer, värde och priser, från första försäljningsledet till detaljhandelsledet, inklusive import och export. Data samlas in från EU-länderna, Island, Norge, Förenade kungariket och EU-institutionerna och uppdateras varje dag.

Föredraganden anser att detta verktyg i större utsträckning bör användas av medlemsstaterna för att ytterligare förbättra de data som samlas in inom ramen för instrumentet, eftersom verktyget också skulle kunna användas för att analysera marknaden och särskilt när drastiska förändringar, såsom under covid-19-krisen, inträffar, i syfte att aktivera krisverktyg och alternativ för att stabilisera marknaden.

EU tar tydlig ställning mot IUU-fiske och fler åtgärder krävs för att göra ytterligare framsteg i detta avseende. I dessa insatser mot IUU-fiske är det synnerligen viktigt att förbättra spårbarheten och insynen i leveranskedjan för den vattenbruksbaserade livsmedelssektorn.

Producentorganisationerna har en starkare roll i den nuvarande förordningen om den gemensamma marknadsordningen och därför är det viktigt att organisationer som redan existerar i medlemsstaterna och som fyller liknande roller som producentorganisationer erkänns. Reglerna för den gemensamma marknadsordningen ska underlätta styrningen av marknaden, särskilt för fiskare och vattenbrukare, och inte tvinga fram strukturella förändringar i organisationer som företräder dem och försörjningskedjan enbart för att passa en gemensam EU-definition.

Föredraganden anser därför att kommissionen bör lyssna på Europaparlamentets upprepade uppmaning om att kriterierna för erkännande av producentorganisationer måste anpassas så att de bättre passar alla de olika organisationer i medlemsstaterna som i stor utsträckning utför uppgifter som omfattas av en producentorganisations mål. Exempel på sådana organisationer som bör erkännas är *cofradías* och *Prud'homie de pêche*.

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om genomförande av förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri och vattenbruksprodukter
(2023/2049(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1184/2006 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 104/2000[1], och av dess genomförande,

– med beaktande av kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet av den 21 februari 2023 *Genomförande av förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter* (COM (2023)0101),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 maj 2020 *Från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem* (COM(2020)0381),

– med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2021 om en från jord till bord-strategi för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem[2],

– med beaktande av resultatet från förhandlingarna om förordningen om fiskerikontroll,

– med beaktade av artikel 54 i arbetsordningen och artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,

– med beaktande av fiskeriutskottets betänkande (A9-0000/2022), och av följande skäl:

A. I sin resolution om strategin Från jord till bord betonade parlamentet att goda spårbarhetsmekanismer som tillgodoser konsumenternas efterfrågan genom att tillhandahålla information om var, när, hur och vilken fisk som har fångats eller odlats, även för produkter som importeras från länder utanför EU, är avgörande för att säkerställa livsmedelssäkerhet, garantera insyn för konsumenterna, bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske) och uppnå målen i den gröna given och målen för hållbar utveckling.

B. Den preliminära överenskommelsen mellan parlamentet och rådet om den reviderade förordningen om fiskerikontroll innehåller betydande förbättringar av spårbarhetsreglerna för alla fiskeri- och vattenbruksprodukter. Dessa regler kommer att genomföras under en övergångsperiod som kommer att vara längre än önskat – två år för färska och frysta produkter och fem år för bearbetade produkter – och kommer att

[1] EUT L 354, 28.12.2013, s. 1.
[2] EUT C 184, 5.5.2022, s. 2.

säkerställa att konsumenterna får korrekt information. Förbättrad märkning kommer att vara ett verktyg för att bekämpa IUU-fiske och bidra till att säkerställa rättvis konkurrens.

Inledning

1. Europaparlamentet påminner om att den gemensamma marknadsordningen utgör en integrerad del av den gemensamma fiskeripolitiken vid sidan av bevarande- och finansieringsåtgärder och är avgörande för att uppnå deras mål.

2. Europaparlamentet betonar att 2013 års översyn av förordningen om den gemensamma marknadsordningen resulterade i en övergång från vissa interventionstyper till en strategi som är mer inriktad på den långsiktiga marknaden, med fokus på utveckling och innovation inom sektorn.

Branschorganisationer

3. Europaparlamentet anser att producentorganisationer är ryggraden i fiskeri- och vattenbrukssektorn, eftersom de stöder den dagliga förvaltningen av den gemensamma fiskeripolitiken och möjliggör ett gemensamt genomförande på producentnivå.

4. Europaparlamentet anser att producentorganisationerna har en nyckelroll när det gäller att bidra till att uppnå målen för den gemensamma fiskeripolitiken, och därför måste de stödjas ytterligare. Parlamentet konstaterar att mer måste göras för att främja inrättandet, konsolideringen och finansieringen av producentorganisationer i hela EU, särskilt i medlemsstater där primärproduktionen till stor del har varit fragmenterad (vattenbruk, småskaligt fiske). Parlamentet anser att en stark närvaro av producentorganisationer är avgörande för att öka kustsamhällenas välstånd och stärka yrkesfiskarnas ställning i leveranskedjan.

5. Europaparlamentet konstaterar att väl fungerande producentorganisationer i allmänhet har framgångsrika åtgärder och insatser, men noterar att det fortfarande saknas producentorganisationer som särskilt organiserar småskaliga fiskare och vattenbrukare. Parlamentet noterar att de nuvarande producentorganisationerna för vattenbruk har varit särskilt framgångsrika i sin marknadsförings- och kommunikationsverksamhet.

6. Europaparlamentet anser att det för närvarande finns organisationer i medlemsstaterna som utför uppgifter och funktioner som faller inom producentorganisationernas ansvarsområde, men att dessa organisationer inte kan betraktas som producentorganisationer enligt förordningen om den gemensamma marknadsordningen.

7. Europaparlamentet noterar att covid-19-krisen ledde till att de flesta försäljningskanaler för färska vattenbruksprodukter plötsligt stängdes, vilket gjorde det lämpligt att återinföra möjligheten att använda lagringsstödmekanismer och att utvidga dessa till att omfatta producentorganisationer inom vattenbruk.

Gemensamma handelsnormer

8. Europaparlamentet påminner om att många av handelsnormerna i 2013 års förordning om den gemensamma marknadsordningen är från 1980- och 1990-talen. Parlamentet

noterar att enligt kommissionens utvärdering har dessa normer i allmänhet varit relevanta och effektiva och har tillfört ett mervärde.

9. Europaparlamentet påpekar att kommissionens utvärdering och de underliggande samråden identifierade möjligheter att förenkla, rationalisera och modernisera normerna. Parlamentet noterar att kommissionen också fann en relativt låg nivå av övervakning från de nationella myndigheternas sida när det gäller att säkerställa efterlevnaden av normerna.

10. Europaparlamentet betonar att kommissionen i sin utvärdering identifierade brister i den befintliga ramen när det gäller dess förmåga att uppnå målen i förordningen om den gemensamma marknadsordningen.

Konsumentupplysning

11. Europaparlamentet är ense om att för att den gemensamma marknadsordningen till fullo ska kunna uppnå sina mål måste konsumenterna via marknadsförings- och utbildningskampanjer informeras om nyttan med att äta fiskeri- och vattenbruksprodukter, mångfalden av tillgängliga fiskarter samt vikten av att förstå den information som finns på etiketterna. Parlamentet anser att för att konsumenterna ska kunna göra välgrundade val bör de få tydlig och heltäckande information om de produkter som säljs på EU-marknaden, och denna information bör följa samma regler, oavsett produkternas ursprung.

12. Europaparlamentet anser att spårbarhet och därmed sammanhängande transparensåtgärder är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av tillämpliga regler i den gemensamma fiskeripolitiken. Parlamentet anser att om dessa åtgärder stöds av ett korrekt märkningssystem kan de garantera att den information som ges till konsumenterna är säker och tillförlitlig. Parlamentet betonar att ett sådant märkningssystem är avgörande för att bekämpa både livsmedelsbedrägerier, inbegripet felmärkning, och IUU-fiske.

13. Europaparlamentet noterar att kommissionen i sina samråd fick rapporter som visade att kraven på obligatorisk konsumentinformation inte hade uppfyllts i vissa medlemsstater. Parlamentet noterar att genomförandet i hela EU anses vara ojämnt och att detta är särskilt tydligt inom vissa segment, såsom fiskhandlare och storhushåll. Parlamentet påminner om att märkningen måste ge en korrekt beskrivning av fiskeriprodukter och icke-fiskeriprodukter, särskilt när ersättningsprodukter nämns, eftersom det i många fall används bilder som gör att konsumenterna tror att vissa produkter är fiskeriprodukter trots att de inte är det.

Konkurrensregler

14. Europaparlamentet påminner om att producentorganisationer kan undantas från tillämpningen av konkurrensreglerna för att uppnå sina mål, förutsatt att detta sker på vissa villkor, bland annat att deras verksamhet inte leder till en marknadsdelning, inte utesluter konkurrens och inte eliminerar konkurrens.

15. Europaparlamentet noterar att detta undantag är nödvändigt för att tillåta vissa metoder som används av producentorganisationer, såsom att kontrollera de kvantiteter som producentorganisationens medlemmar släpper ut på marknaden för att stabilisera

marknader och priser, uppfylla bevarandekraven och undvika matsvinn. Europaparlamentet drar slutsatsen att icke- erkända sammanslutningar av producenter (t.ex. kooperativ, *cofradías*) kanske inte omfattas av undantaget enligt de nuvarande kriterierna för producentorganisationer.

Marknadsinformation

16. Europaparlamentet påminner om att EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter tillhandahåller aktörer inom fiskerisektorn marknadsinformation för att hjälpa dem att bättre förstå marknadstrender. Parlamentet noterar att en särskild webbplats och databas har funnits online sedan april 2013 och att de har varit fullt operativa sedan den reviderade gemensamma marknadsordningen trädde i kraft, vilket gynnar forskningsorgan, intressenter och allmänheten genom att öka tillgången till marknadsinformation och marknadsdata.

17. Europaparlamentet noterar att EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter användes för att utlösa krisåtgärder för att hantera effekterna av covid-19-pandemin.

Slutsatser

18. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som gjorts i genomförandet av reglerna för den gemensamma marknadsordningen. Parlamentet betonar behovet av ytterligare insatser för att säkerställa att konsumenterna är ordentligt informerade, förbättra märkningen, öka marknadstransparensen och öka spårbarheten för fiskeri- och vattenbruksprodukter.

19. Europaparlamentet anser att kommissionen och medlemsstaterna måste anstränga sig mer för att uppnå ett mer enhetligt genomförande av förordningen om den gemensamma marknadsordningen. Parlamentet anser att ett mer enhetligt genomförande skulle kunna bidra till att säkerställa konsumenternas förtroende för de vattenbruksprodukter som släpps ut på den inre marknaden.

20. Europaparlamentet välkomnar kommissionens avsikt att lägga fram ett förslag till lagstiftningsram för hållbara livsmedelssystem i syfte att öka insynen och ge konsumenterna mer information. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa att detta inte skapar en ytterligare administrativ börda och att lagstiftningsramen anpassas till det hållbarhetsvillkor som fastställs i EU-lagstiftningen.

21. Europaparlamentet välkomnar resultatet av förhandlingarna om översynen av förordningen om fiskerikontroll, särskilt de regler som syftar till att stärka spårbarhetsbestämmelserna för alla fiskeri- och vattenbruksprodukter. Parlamentet anser att denna spårbarhetsinformation kommer att vara mycket viktig för de europeiska konsumenterna. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå ytterligare åtgärder för att se till att denna information når slutkonsumenterna i ett enkelt och tillgängligt format.

22. Europaparlamentet anser att medlemsstaterna i större utsträckning bör utnyttja EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter för att ytterligare förbättra de uppgifter som samlas in inom ramen för instrumentet. Parlamentet anser att EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och

vattenbruksprodukter skulle kunna användas mer för att analysera marknaden, särskilt när det sker drastiska förändringar, såsom de som inträffade under covid-19-krisen, i syfte att aktivera krisverktyg och krisalternativ för att stabilisera marknaden.

23. Europaparlamentet är övertygat om att förbättrad spårbarhet och transparens i leveranskedjan för sektorn för vattenbruksprodukter är avgörande för att bekämpa IUU-fiske.

24. Europaparlamentet upprepar sitt krav på att kriterierna för erkännande av producentorganisationer ska anpassas så att de bättre passar alla de olika organisationer i medlemsstaterna som utför uppgifter som till stor del faller inom en producentorganisations ansvarsområde. Parlamentet framhåller i detta avseende sådana organisationer som *cofradías* och *prud'homies de pêche*.

°

° °

25. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.